

Inhoudsopgave

Om te beginnen	11
1. Bloeien waar je bent geplant <i>Jozef</i>	17
2. Alle neuzen één kant op? <i>Israël</i>	27
3. De woestijn van de stilte <i>Mozes</i>	38
4. Hart voor God <i>David</i>	47
5. Geen muur te hoog <i>Esther</i>	60
6. Vertrouwen in de mist <i>Job</i>	71
7. Spiritual distancing <i>Daniël</i>	80

8.	Rechtsomkeert <i>Jona</i>	91
9.	Ontvangen en loslaten <i>Maria</i>	100
10.	Ruim baan voor Jezus <i>Johannes</i>	112
11.	Van bron tot bron <i>Samaritaanse vrouw</i>	122
12.	Ongesmolten <i>Petrus</i>	132
13.	Recht op het doel af <i>Paulus</i>	144
	En nu jij ...	156

*jij
schat
in een aarden vat
kiem
in de aarde
sla je wortels uit
laaf je aan de bron
koester je in de zon
ontspruit
ontluik
groeï
kom
in de ruimte
tot bloei
tot je volle recht
schat
in een aarden vat
jij*

Om te beginnen

Jij ...

Een tweede mens zoals jij bestaat er niet. Tussen al die miljarden mensen op deze aarde is er niemand zoals jij. Je bent uniek. Jouw vingerafdruk en jouw DNA zijn enig in hun soort. Hoeveel je ook op iemand lijkt, hoe verwant je je soms ook voelt met een ander, er zijn altijd verschillen.

In Psalm 139 lezen we hoe God vanaf ons allerprilste begin de hand heeft in ons ontstaan en ons bestaan. Hij heeft ons geweven in de buik van onze moeder, geborduurd volgens het unieke patroon dat Hij van tevoren had bedacht. Een patroon voor jou, een ander patroon voor mij. Elk patroon anders dan alle andere. Een belangrijk en onmisbaar facet van Gods veelzijdigheid en veelkleurigheid.

Alles in en aan jou is uniek, en juist daardoor ben je een aanwinst voor deze wereld en bruikbaar voor de verwezenlijking van zijn Koninkrijk in deze wereld.

Als je jezelf vergelijkt met anderen en probeert hen 'na te apen', ga je voorbij aan die uniciteit. Dan raak je iets van dat unieke kwijt. Je denkt misschien maar al te vaak dat je moet veranderen, moet worden zoals een ander het je (vaak in Gods

naam) voorhoudt. Het gevolg is dat je jezelf in een mal perst die anderen hebben bedacht en gemaakt, waardoor je je in heel wat opzichten aanpast om, uiterlijk in elk geval, op die anderen te gaan lijken. Groepsdruk. Sociale druk. Om erbij te horen. Om aardig gevonden te worden. Om niet op te vallen. Om je hoofd vooral niet boven het maaiveld uit te steken en om zo een gevoel van schijnveiligheid te creëren. Maar Gods veelzijdigheid en veelkleurigheid komen juist dan tot hun recht als je die verschillen omarmt in plaats van je in allerlei bochten te wringen om op een ander te gaan lijken.

Hoe kun je in een wereld die zo veel van je verwacht, die zo veel druk op je uitoefent en je zo veel patronen probeert op te leggen, uniek blijven? Jezelf blijven?

Overal om je heen, met name op sociale media, zie je een groeiende tendens om jezelf te vergelijken met anderen, tot op zekere hoogte zelfs te worden zoals zij. Je uiterlijk, je kledingstijl, je manier van leven, geloven en opvoeden, je huwelijk, de inrichting van je huis ... De lijst is eindeloos. Om erbij te horen, pas je je aan. De groepsdruk die je bij kinderen, en vooral tieners, al ziet ontstaan, verdwijnt zelden helemaal bij het volwassen worden.

De macht van influencers is gigantisch. Niet alleen nu, maar door de eeuwen heen, lang voordat ze zo genoemd werden. Die invloed kan heel positief zijn, maar helaas soms ook negatief. Zonder het zo te verwoorden, zeggen veel van die influencers met hun foto's, blogs, vlogs, boeken, cursussen, workshops, glossy's, reclames, seminars en webinars als het ware: doe wat ik doe, eet wat ik eet, kleeft je zoals ik, leef zoals ik – dan zul je worden zoals ik: succesvol, mooi, gezond, en vooral gelukkig.

Je denkt daardoor vaak dat je moet veranderen, dat je moet worden zoals een ander het je voorhoudt.

Maar daarmee doe je God en jezelf tekort. Daarmee zeg je als het ware dat God zich heeft vergist toen Hij je maakte zoals je bent. Dat Hij er beter aan had gedaan als Hij alle mensen inderdaad malletje naar malletje had gemaakt. Naar de mal van die ene mens die jij zo bewondert, bijvoorbeeld. Die ene die zo geslaagd lijkt in het leven.

Die gedachte is vaak het gevolg van een diepgeworteld gevoel van onzekerheid. Van angst om buiten de boot te vallen. Er is best veel moed voor nodig om anders te zijn dan alle anderen, om trouw te blijven aan je unieke zelf. Moed om te durven erkennen dat de wereld veel beter af is met jouw unieke persoonlijkheid dan met een kloon van iemand anders.

Maar als je dan op een gegeven moment tot het besef komt dat je je toch te veel hebt aangepast aan de mensen om je heen – je vriendenclub, je sportclub, je familie, je kerk – hoe kun je dan het tij keren en worden wie je bent, worden zoals je bedoeld bent? Worden waarvóór je bedoeld bent?

Worden wie je bent ... Welke rol speelt God daarin? Mag Hij *jou* gebruiken zoals je bent? Jou, met alles wat jou maakt tot die unieke mens, inclusief je afkomst, je omstandigheden, je mogelijkheden, je beperkingen, je slagen en je falen? Mag Hij jouw uniciteit gebruiken om zijn veelzijdigheid te laten zien in deze wereld, en zo zijn plan met deze wereld te verwezenlijken? Durf je het aan om Hem de ruimte te geven zodat Hij in en met jou aan het werk kan gaan? Durf je te geloven dat Hij zo groot en machtig is dat Hij daarvoor alles en iedereen in jouw leven kan gebruiken?

Bladerend door de Bijbel blijkt er ook op dit gebied niets nieuws onder de zon. We komen mensen tegen die lijken 'op een golf van de zee, die door de wind voortgestuwd en op- en neergeworpen

wordt' (Jak. 1:6). Die meewaaien met alle winden. Gevoelig voor sterke leiders, nieuwe rages, nieuwe hypes. Mensen zoals jij en ik.

Maar we zien dat het ook anders kan. Dat mensen met al hun lek en gebrek, precies zoals ze zijn, door God worden aangesproken, gebruikt en ingezet om te doen waarvoor Hij hen heeft gemaakt. Als we ons in hun leven verdiepen, zullen we zien dat juist het unieke DNA dat God in elk van hen geweven heeft, hen geschikt maakt voor de specifieke taak die Hij voor hen in gedachten had en heeft. Het blijken mensen te zijn die net zo onvolmaakt zijn als jij en ik, maar die door God in de kraag worden gegrepen, die door Hem worden gezuiverd en gevormd, vaak zonder dat ze het zich bewust zijn, zodat ze dwars door alles heen kunnen worden ingezet voor zijn hoogste doelen. 'Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus om goede werken te doen, die God van tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen' (Ef. 2:10).

Dat proces noemt de Bijbel 'heiliging'.

De woorden 'heilig, 'heiligen' en 'heiliging', zoals we die vinden in de Bijbel, hebben *in grote lijnen* vier betekenissen:

Heiligheid is natuurlijk in de eerste plaats een karaktereigenschap van de goddelijke drie-eenheid, Vader, Zoon en heilige Geest. God is heilig, dat wil zeggen: Hij is volmaakt, zondeloos, zonder smet of rimpel, smetteloos (Matth. 5:48, Openb. 4:8).

Op het moment dat we christen worden, worden we geheiligd door het bloed van Christus. We worden gereinigd van onze zonden en onze straf, onze schuld wordt ons kwijtgescholden – een eenmalige gebeurtenis (Hebr. 10:10). We worden een kind van God en door Hem in Christus heilig verklaard. De Bijbel noemt zulke mensen 'heiligen' (Ef. 1:1).

Vanaf dat moment zijn we ook geheiligd, dat wil zeggen, apart gezet om God te dienen (1 Kor. 3:17). Wel in de wereld, maar niet langer van de wereld (Joh. 17:14-17). Niet volmaakt, maar als Gods heiligen apart gezet om in deze wereld Gods licht en liefde te verspreiden.

Als we God zijn werk in en door ons heen laten doen, vindt er een proces van *heiliging* plaats, van verandering en vernieuwing, zoals beschreven in 2 Korinthe 3:18, met als uiteindelijk gevolg gelijkvormigheid aan het beeld van zijn Zoon (Rom. 8:29). Heiliging leidt dus uiteindelijk tot heiligheid.

Met name deze vierde betekenis van het woord 'heiliging' staat in dit boek centraal.

Samen gaan we in de Bijbel op ontdekkingsstocht naar doodgewone mensen, mensen zoals jij en ik, die zo'n proces van heiliging doormaken. Geen snelcursus, geen zelfhulpboek, geen stappenplan, maar een heel leven, met alles erop en eraan, bruikbaar voor God, een werktuig in zijn hand.

In het leven van al deze mensen gaan we op zoek naar wie zij waren voordat God in hun leven kwam, hoe Hij in hun leven aan het werk ging, wie en wat Hij daarbij gebruikte, wat het resultaat was, hoe Hij hen vervolgens inzette en met welk doel. Waarbij we – misschien wel tot onze verbazing – zullen ontdekken dat God van hen geen andere mensen maakt, maar dat Hij, gebruikmakend van hun unieke DNA, hun gerichtheid verandert en hen zo bruikbaar maakt voor Hem.

Ga je mee op zoek naar wat God kan doen met mensen zoals jij en ik?

*Want Ú hebt mijn nieren geschapen,
mij in de schoot van mijn moeder geweven.
Ik loof U omdat ik ontzagwekkend wonderlijk gemaakt ben;
wonderlijk zijn Uw werken,
mijn ziel weet dat zeer goed.
Mijn beenderen waren voor U niet verborgen,
toen ik in het verborgene gemaakt ben
en geborduurd werd in de laagste plaatsen van de aarde.
Uw ogen hebben mijn ongevormd begin gezien,
en zij alle werden in Uw boek beschreven,
de dagen dat zij gevormd werden,
toen er nog niet één van hen bestond.
(Ps. 139:13-16)*

1. Bloeien waar je bent geplant

JOZEF

Op ons balkon staan vijf stekjes. Alle vijf begonnen ze ooit als kastanje aan een grote, sterke kastanjeboom. Een seizoen lang waren ze verbonden met die boom, maar toen het herfst werd, vielen ze een voor een op de grond. We stopten ze in een pot, diep onder de aarde. Niet lang daarna staken ze weer een voor een hun eerste sprietten boven de aarde uit en duurde het niet lang tot ze de pot ontgroeid waren en ieder in hun eigen pot verder mochten groeien.

Waar ze uiteindelijk zullen opgroeien tot volwassen kastanjebomen, weten we nog niet. De stekjes zelf trouwens ook niet. Zij hebben daar niets over te zeggen. Dat moeten ze overlaten aan de goede zorgen van iemand die verstand van kastanjebomen heeft.

Ver van de boom

Jozefs leven begint als het ware ook als een kastanje aan een grote, sterke boom. Hij maakt deel uit van een bijzondere familie met een bijzondere oorsprong en een bijzondere belofte. De familie, die begon met Abraham, en waaruit ooit een groot volk zal voortkomen, het volk dat op Gods tijd de

Messias zal voortbrengen. Maar dat alles weet Jozef natuurlijk niet. Hij wordt geboren als eerste zoon van Jakob en diens grote liefde Rachel, en groeit op als het lievelingetje van zijn vader. Zijn tien oudere broers zien die voorkeursbehandeling met lede ogen aan en zinnen op wraak. Het is een familie zoals bijna elke andere familie, inclusief de strubbelingen en wrijvingen waaraan bijna geen familie ontkomt.

Na een jaar of zeventien valt de kastanje van de boom en wordt hij weggestopt, diep onder de aarde. Een put, in Jozefs geval. Opgeruimd staat netjes. Zo kijken de tien grotere broers van Jozef er in elk geval tegenaan. Maar God ziet mogelijkheden waar de broers het voor gezien houden. Hij ziet kansen waar Jozef de moed misschien wel heeft opgegeven. Sterker nog, God gebruikt de broers en de put om een stapje dichterbij zijn doel te komen.

Daar in het donker van de put begint het proces van wortelschieten, ontkiemen, uitbotten, snoeien, groeien en bloeien – een proces dat zo'n dertien jaar in beslag zal nemen voordat de buitenwereld iets te zien krijgt van Gods plan met Jozef. Een puber van zeventien wordt ver van zijn vertrouwde wereld geplant. Maar zelfs daar, in het verre Egypte, ver van zijn familie, is God dichtbij. Ook als hij wordt verraden, in verleiding gebracht, ten onrechte achter tralies gezet en vergeten. God is trouw aan zichzelf, aan zijn belofte aan Abraham, aan zijn plan met deze wereld en aan zijn doel voor Jozefs leven. Hij is erbij, in de put, in het huis van Potifar, in de gevangenis en aan het hof van Farao. In goede en slechte tijden is God erbij. Hij zegent Jozef op de plaats waar hij is terechtgekomen, en dat blijft niet onopgemerkt. Jozef komt tot bloei, daar waar hij tegen wil en dank is geplant.

Het zaadje van geloof dat door zijn vader en moeder in Jozefs hart is gezaaid, blijkt tegen alle tegenslag bestand. Omdat God het bewaakt, zodat het zelfs ver weggestopt de

kans krijgt uit te botten tot een sterke plant die zelfs onder de zwaarste omstandigheden groeit en bloeit.

Loslaten

Al op jonge leeftijd spelen dromen een belangrijke rol in Jozefs leven. Ach, welk kind droomt er nu niet van een grootse toekomst? Astronoot worden, prinses of minister-president. Als je jong bent, word je in die dromen meestal nog niet belemmerd door de werkelijkheid. In je dromen is alles nog mogelijk en liggen de wereld en je toekomst nog stralend en ongehinderd voor je open. Jozef is daarin niet anders. Hij droomt grootse dromen waarvan hij op dat moment de betekenis en de reikwijdte nog lang niet kan overzien. Alleen ... de manier waarop hij die dromen wereldkundig maakt, is niet echt tactvol. Zijn broers vinden hem maar een meesterdromer, een opschepper en een verwaand jochie. Bovendien is hij het lievelingetje van pa, en dat voedt hun afkeer alleen maar. Jaloezie, onbegrip, haat – niets menselijks is de zonen van Jakob vreemd. Die scheve verhoudingen binnen Jakobs gezin hebben grote gevolgen, zo groot dat Jozef zelfs een tijdje lijkt uitgerangeerd. Maar wat zij niet weten, wat Jozef op dat moment zelf ook nog niet doorheeft, is dat zijn dromen Gods dromen zijn.

Intussen verandert ook Jakobs mooiste droom in een nachtmerrie: zijn lievelingszoon is – voor zover hij weet – dood. Maar zijn droom voor Jozef is niet Gods droom, hoe goed die droom ook lijkt. Gods droom is veel grootser en invloedrijker dan hij als vader had kunnen bedenken.

Als jouw dromen stukslaan op de werkelijkheid van het leven, is het zaak ze los te laten en de brokstukken ervan in Gods hand te leggen. In zijn hand kunnen die brokstukken gevormd worden tot een werkelijkheid die zelfs je stoutste dromen overtreft. Omdat Hij dan de kans krijgt met diezelfde brokstukken iets moois van je leven te maken, 'een voorwerp